

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020**

**Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă**

Test 36

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.**

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Mikor éntőlem egyszer kis iskolás koromban azt kérdezte öreg tanítóm, hogy mi szeretnél lenni, azt mondtam rá:

- Forintos Gyurka.

- Hát aztán miért szeretnél te Forintos Gyurka lenni, mikor te Pajor Palkó vagy? - nevetett tanítóm.

- Azért, mert engem akkor szidnak meg otthon, ha nem tanulok, Forintos Gyurkára pedig akkor haragszanak, mikor tanul.

Nem volt pedig ennek a fele se tréfa. Magam is ott voltam, mikor Forintos Gyurka eldicsekedett az apjának a szép írásával.

- Ezt nézze meg, édesapám. Azt mondta a tanítóm, olyan az írásom, mint a metszés, lehet még belőlem írődeák is.

Kevély Forintos Gergely haragosan lökte el maga elől az irkát.

- Micsoda bolondság ez már megint? A Forintos Gergely fia nem szorult arra, hogy betintázza az ujját.

No, akkor én nagyon szerettem volna cserélni Forintos Gyurkával, ráadásul még a nyeletlen bicskám is neki adtam volna.

Hanem akkor nagyon megsajnáltam, mikor engem bevittek a városba tanulni, Gyurka meg otthon maradt malacot őrizni. Pedig még az édesapám is közbenjárt érte.

- Vétkezik kelmed, Forintos uram, hogy azt a jó eszű gyereket elfogja az iskolából.

- Elég az, ha írni-olvasni megtanult - dörmögött az öreg Forintos. - Ámbátor annak sem veszi semmi hasznát. Az apja hírből se ismeri a betűt, mégis megsüvegei még a földesúr is.

S olyan kevélyen nézett apámra, hogy az arcába szaladt tőle a vér. Hanem azért csak úgy csendesen szólt:

- No, no, Forintos uram, senki se vallott még azzal szégyent, amit tud. A kelmed fia se lenne azzal kisebb ember, ha tudományt szerezne a gazdasága mellé.

Ahogy így szót váltanak, éppen benyitott az uraság Gáspár hajdúja, nagy tisztességtudással. Forintos uram fölfújta az ábrázatát, s nagy leereszkedve kérdezte:

- No, mi jót hoztál, Gáspár?

- Ezt a levélkét hoztam Forintos uramnak. Tessék elintézni, tisztelteti szépen az uraság. De úgy, hogy már ebéd után ott legyen.

Forintos uramnak leesett az álla, de azért csak fölbontotta a levelet, s úgy tett, mintha olvasna.

- Köszöntetem a nagyságos urat, mondd meg, hogy ebéd után a magam személyében ott leszek.

Gáspár hajdú csak lekapta a fejét, aztán fölkapta az egyik kezét is, a másikat is, a szája elé tartotta mind a kettőt, de még úgy is kilátszott mind a harminckét foga, olyan jóízűt nevetett. Már a másik utcába is befordult, de még onnan is behallatszott a nagy jókedve.

Az öreg Forintos úgy megmeredt, akár a kapubálvány. Mi lelhetette ezt a vén embert? Kivetette a zsebéből az összegyűrt levelet, kisimogatta a tenyerén, forgatta előre-hátra, de csak nem tudott vele mire menni. Utoljára odaintette a fiát:

– No, tudós úr, most mutasd meg a nagy tudományod. Mi van ebben az írásban?

Gyurka majd a bőréből bújt ki örömeiben, ahogy a levelet olvasta.

– Arra kéri az uraság édesapámat, hogy hajtasson át hozzájuk egy lovat ebéd után. A városba akarnak menni, de megsántult az ostorhegyesük.

Kevély Forintos Gergely a feje búbjáig elvörösödött, s olyan rengő léptekkel ment a belső szobába, mintha ki se akarna többet jönni. De kiszáratva csak kijött, s csöndesen megcirógatta a gyerek szösze fejét.

– No, fiacskám, vedd elő a kalamárist. Van-e még benne tinta?

– Van, apám - mondta a gyerek, s csodálkozva emelte apjára a szemét.

– No, hozzád hamar, sebesen. Levelet írsz az uraságnak. Szépen engedelmet kérsz, hogy délután nem adhatunk lovat, mert nekünk is szükségünk van rá. Beviszlek a városba, beíratlak a nagy iskolába, hogy szegyet ne vallj, mint az édesapád. De így írd ám, érted-e, tudós kis deákom!

(Móra Ferenc: *A két forintos*)

1. Értelmezd 2–3 mondatban a mű címét, figyelve a szöveggel való kapcsolatára! 5 pont
2. Miért nevetett Gáspár hajdú Forintos úr feletlen? 5 pont
3. Miért szeretne más lenni a szöveg elbeszélője? 5 pont
4. Társíts egy-egy ellentétes értelmű szót a következő szavakhoz! 5 pont
szidnak, eldicsekedett, haragosan, fölbontotta, összegyűrt
5. Képezz névszókat a következő szavakból! 5 pont
otthon, tud, vén, ír, ló
6. Egészítsd ki a *Levelet írsz az uraságnak.* mondatot alannyal, helyhatározóval, időhatározóval, minőségjelzővel és értelmező jelzővel! 5 pont
7. Írd meg 10–15 mondatban Forintos Gergely monológját, miután megtudta a levél tartalmát, s bevonult a szobába! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Kalocsaiba öltözött a világ

2011 februárjában a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a Design Terminál és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem meghirdette a Gombold újra! pályázatot, amellyel „a szervezők célja a kreatív gazdaság ösztönzése és a magyar divathagyomány megújítása. A tervezők feladata, hogy bebizonyítsák: a magyar öltözködési tradíciók és a kortárs divattrendek összeegyeztethetők.” A pályázat bemutatója a Szépművészeti Múzeumban a népi motívumok (nem csupán a kalocsai stílus) burjánzását hozta. Az esemény 100 millió forintos költségvetését a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium állta.

Ugyanazon év júliusában Lewis Hamilton kalocsai mintás Forma-1-es overallt viselt a Magyar Nagydíj időmérő edzésén. Az overall, amelyet Kalmár István tervezett, megnyerte a Hugo Boss és a McLaren csapat 30 éves együttműködésének alkalmából meghirdetett designversenyt. Novemberben 501 115 forintért vették meg a Roland Divatház árverésén a

dedikált ruhát. Szintén novemberben Jenson Button, a McLaren csapat pilótája harmadik lett a Brazil Nagydíjon, az interlagosi pályán egy kalocsai mintás overallban.

Decemberben a Madridban élő Csonka Gergő tervezett kalocsai mintás kapuskesztyűt Iker Casillasnak, a Real Madrid kapusának.

2012 márciusában Nicole Kidmant lefényképezték egy könnyű, kalocsai mintákkal díszített ruhában, ahogy felszállt a Los Angeles-i, majd másnap le a sydneyi repülőtéren. Áprilisban Suri Cruise, Tom Cruise és Katie Holmes kislánya a Nicole Kidmanéhoz kísértetiesen hasonló kalocsai mintás ruhában fagyizott New Yorkban, édesanyja kíséretében. A ruhát a Suri Cruise Fashion Blog mexikói stílusú ruhaként írja le. Szintén áprilisban Emma Watsont fényképezték le a kaliforniai Coachella zenei fesztiválon, ahogy egy kalocsai mintás blúzban partizik.

Ugyanabban a hónapban Magyarországon a Converse cipőmárka hazai forgalmazója 2000 forint felárért kalocsai mintát hímez a cipőkre. Májusban az ausztrál fashion weeken Alice McCall bemutatja 2012/2013-as tavaszi-nyári kollekcióját, amelyet nagyban inspirálták a kalocsai népi motívumok. A divatlapok is megemlítették, hogy a tervező magyar motívumokat használt. [...]

Ma a kalocsai motívumok tehát a harmincas évek óta nem látott reneszánszukat élik; nemcsak kezdő vagy már neves divattervezők használják a Király Illus és a többi íróasszony által továbbfejlesztett motívumkincset, de találkozhatunk vele a sportcipőtől (Tisza, Converse) az iPhone tokig, a műkőrömtől a tortadíszig, a különféle tetoválásoktól egészen a magyar olimpiai csapat tagjainak, Mohai Kinga és Csergő Noémi (Innoé Design) által tervezett – sokak szerint nem éppen telitalálat – formaruhájáig. De az összes celeb közül Matilda Ledger, Michelle Williams és a tragikus sorsú Heath Ledger kislánya érezte leginkább a kor szellemét, hiszen őt már 2009-ben lefotózták augusztusban és októberben – ahogy édesanyjába kapaszkodva kalocsaiban nyomul Los Angelesben.

(<https://www.origo.hu/kultura>)

1. Foglald össze 1–2 mondatban a szöveg témáját! 5 pont
2. Kik hirdették meg a *Gombold újra!* pályázatot? 5 pont
3. Nevezd meg öt sztárt, aki kalocsai motívummal díszített ruhát viselt! 5 pont
4. Társítsd a neveket a foglalkozásokkal a szöveg alapján!

a) Alice McCall	1) sportoló
b) Mohai Kinga	2) divattervező
c) Iker Casillas	
d) Csonka Gergő	
e) Jenson Button	
f) Lewis Hamilton	
g) Kalmár István	
h) Csergő Noémi	

8 pont
5. Ki az a két Forma 1-es pilóta, aki kalocsai mintás overallt viselt? 2 pont
6. Mikor fotózták le kalocsaiban az első celebet? Írd a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét!

a. 2011
b. 2012
c. 2009
d. 2013

5 pont
7. Melyek igazak és melyek hamisak a következő megállapítások közül? Jelöld őket a vizsgalapon!

a. A Kalmár István által tervezett overallt 501 115 forintért vették meg.
b. Csonka Gergő tervezett kalocsai mintás overallt Iker Casillasnak.

- c. Suri Cruise kalocsai mintás ruháját mexikói stílusúnak írták le
d. A Király Illus és a többi íróasszony által továbbfejlesztett motívumkincset sokan használják.
e. A Mohai Kinga és Csergő Noémi által tervezett formaruha telitalálatnak minősült. 5 pont
8. Sorolj fel a szöveg alapján 5 olyan tárgyat, amelyek léteznek kalocsai motívumokkal díszített változata! 5 pont
9. Viselnél-e olyan ruhát, melyet magyar népi motívum díszít? Fejtsd ki véleményedet 4–5 mondatban a szöveg alapján! 5 pont